

Bedrijfseconomie in Balans, 9e druk	Studielasturen	CE	SE	Bedrijfseconomie in Balans, 9e druk	Studielasturen	CE	SE
vwo (syllabus 2024, versie 2)	(60 min)			havo (conceptsyllabus 2024, versie 3)	(60 min)		
	363,5	317	47		253	198,5	54,5
Domein A Basisvaardigheden	22,5	15,5	7	Domein A Basisvaardigheden	20,5	15,5	5
1 Basisrekenvaardigheden	7,5	7,5		1 Basisrekenvaardigheden	7,5	7,5	0
1.1 Procenten en promillages	2	2		1.1 Procenten en promillages	2	2	
1.2 Eerstegraads vergelijking	1,5	1,5		1.2 Eerstegraads vergelijking	1,5	1,5	
1.3 Ongewogen en gewogen gemiddelde	1	1		1.3 Ongewogen en gewogen gemiddelde	1	1	
1.4 Tabellen en grafieken	1	1		1.4 Tabellen en grafieken	1	1	
1.5 Indexcijfers	2	2		1.5 Indexcijfers	2	2	
2 Balans, winst-en-verliesrekening en liquiditeit	8	8		2 Balans, winst-en-verliesrekening en liquiditeit	8	8	0
2.1 Beginbalans	1,5	1,5		2.1 Beginbalans	1,5	1,5	
2.2 Veranderingen balansposten	2	2		2.2 Veranderingen balansposten	2	2	
2.3 Samenstellen winst-en-verliesrekening	1,5	1,5		2.3 Samenstellen winst-en-verliesrekening	1,5	1,5	
2.4 Balans, winst-en-verliesrekening en liquiditeit	3	3		2.4 Balans, winst-en-verliesrekening en liquiditeit	3	3	
3 Basis spreadsheets	7	0	7	3 Basis spreadsheets	5	0	5
3.1 Basisfuncties	2		2	3.1 Basisfuncties	2		2
3.2 Rekenen	1,5		1,5	3.2 Rekenen	1,5		1,5
3.3 Databank	2		2	3.3 Grafieken	1,5		1,5
3.4 Grafieken	1,5		1,5				
Domein B Van persoon naar rechtspersoon	81	78	3	Domein B Van persoon naar rechtspersoon	69	53,5	15,5
4 Verzekeren, studeren, sparen en lenen	8,5	8,5	0	4 Verzekeren, studeren, sparen en lenen	8,5	8,5	0
4.1 Soorten verzekeringen	1	1		4.1 Soorten verzekeringen	1	1	
4.2 Schadeverzekeringen en -regelingen	2	2		4.2 Schadeverzekeringen	2	2	
4.3 Sommenverzekeringen	1,5	1,5		4.3 Sommenverzekeringen	1,5	1,5	
4.4 Kiezen voor een opleiding	1	1		4.4 Kiezen voor een opleiding	1	1	
4.5 Sparen	1,5	1,5		4.5 Sparen	1,5	1,5	
4.6 Lenen	1,5	1,5		4.6 Lenen	1,5	1,5	
5 Enkelvoudige en samengestelde interest	11	11	0	5 Enkelvoudige en samengestelde interest	5	5	0
5.1 Enkelvoudige en samengestelde interest	0,5	0,5		5.1 Enkelvoudige en samengestelde interest	0,5	0,5	
5.2 Eindwaarde en contante waarde van één bedrag	2,5	2,5		5.2 Eindwaarde en contante waarde van één bedrag	2,5	2,5	

5.3 Eindwaarde van een rente	3,5	3,5		5.3 Nominale en effectieve interest	1	1	
5.4 Contante waarde van een rente	2,5	2,5		5.4 Aflossen op leningen	1	1	
5.5 Nominale en effectieve interest	1	1					
5.6 Aflossen op leningen	1	1					
6 Beleggen	11,5	11,5	0	6 Beleggen	6	6	0
6.1 Handel in effecten	1	1		6.1 Handel in effecten	1	1	
6.2 Aandelen	3	3		6.2 Aandelen	3	3	
6.3 Obligaties en beleggingsfondsen	3	3		6.3 Obligaties en beleggingsfondsen	2	2	
6.4 Opties	4,5	4,5					
7 Woning	7,5	7,5	0	7 Woning	7,5	7,5	0
7.1 Huren	1,5	1,5		7.1 Huren	1,5	1,5	
7.2 Kopen	1,5	1,5		7.2 Kopen	1,5	1,5	
7.3 Lineaire hypotheek	2	2		7.3 Lineaire hypotheek	2	2	
7.4 Annuïteitenhypotheek	2,5	2,5		7.4 Annuïteitenhypotheek	2,5	2,5	
8 Familie	8	8	0	8 Familie	8	8	0
8.1 Huwelijk	2,5	2,5		8.1 Huwelijk	2,5	2,5	
8.2 Verplichtingen huwelijk	2	2		8.2 Verplichtingen huwelijk	2	2	
8.3 Beëindiging huwelijk	2	2		8.3 Beëindiging huwelijk	2	2	
8.4 Andere samenlevingsvormen	1,5	1,5		8.4 Andere samenlevingsvormen	1,5	1,5	
9 Schenken en erven	11,5	11	0,5	9 Schenken en erven	11,5	0	11,5
9.1 Schenken	3,5	3,5		9.1 Schenken	3,5		3,5
9.2 Erven civiel	2	1,5	0,5	9.2 Erven civiel	2		2
9.3 Afwikkeling nalatenschap	2,5	2,5		9.3 Afwikkeling nalatenschap	2,5		2,5
9.4 Erven fiscaal	3,5	3,5		9.4 Erven fiscaal	3,5		3,5
10 Eigen onderneming?	9	8	1	10 Eigen onderneming?	9	6,5	2,5
10.1 Causation en effectuation	1,5	1,5		10.1 Causation en effectuation	1,5		1,5
10.2 Persoonlijk plan	1	1		10.2 Persoonlijk plan	1		1
10.3 Marketingplan	1,5	1,5		10.3 Marketingplan	1,5		1,5
10.4 Financieel plan	3	3		10.4 Financieel plan	3		3
10.5 Praktische zaken	2	1	1	10.5 Praktische zaken	2	1	1
11 Keuze rechtsvorm	7	7	0	11 Keuze rechtsvorm	7	7	0
11.1 Natuurlijk persoon	1	1		11.1 Natuurlijk persoon	1		1
11.2 Eenmanszaak	1,5	1,5		11.2 Eenmanszaak	1,5		1,5
11.3 Vennootschap onder firma	1,5	1,5		11.3 Vennootschap onder firma	1,5		1,5

11.4 Besloten vennootschap en naamloze vennootschap	2	2		11.4 Besloten vennootschap en naamloze vennootschap	2	2	
11.5 Vereniging en stichting	1	1		11.5 Vereniging en stichting	1	1	
12 Organisatie en maatschappij	7	5,5	1,5	12 Organisatie en maatschappij	6,5	5	1,5
12.1 Ondernemers en organisatie	1,5	1	0,5	12.1 Ondernemers en organisatie	1	0,5	0,5
12.2 Omvang	1	1		12.2 Omvang	1	1	
12.3 Maatschappelijke behoeften	1,5	1,5		12.3 Maatschappelijke behoeften	1,5	1,5	
12.4 Maatschappelijk verantwoord ondernemen	2	1	1	12.4 Maatschappelijk verantwoord ondernemen	2	1	1
12.5 Accountant	1	1		12.5 Accountant	1	1	
Domein C Interne organisatie en personeelsbeleid	33	12	21	Domein C Interne organisatie en personeelsbeleid	26	9	17
13 Organisaties	10	0	10	13 Organisaties	7,5	0	7,5
13.1 Organisatietheorieën	1,5		1,5	13.1 Organisatietheorieën	1,5		1,5
13.2 Organisatiestructuren	3		3	13.2 Organisatiestructuren	2		2
13.3 Besluitvorming	1,5		1,5	13.3 Besluitvorming	1,5		1,5
13.4 Communicatie	2		2	13.4 Communicatie	1		1
13.5 Verstoringen communicatie	2		2	13.5 Verstoringen communicatie	1,5		1,5
14 Leiderschap	11	0	11	14 Leiderschap	7	0	7
14.1 Motivatie	1,5		1,5	14.1 Motivatie	1,5		1,5
14.2 Omspanningsvermogen en spanwijdte	1		1	14.2 Omspanningsvermogen en spanwijdte	1		1
14.3 Leiderschapsstijlen	2		2	14.3 Leiderschapsstijlen	2		2
14.4 Situatiegericht leiderschap	2		2	14.4 Situatiegericht leiderschap	1		1
14.5 Managementmethoden	1,5		1,5	14.5 Managementmethoden	1,5		1,5
14.6 Humanresourcesmanagement (HRM)	1,5		1,5				
14.7 Changemanagement	1,5		1,5				
15 Personeelsbeleid	12	12	0	15 Personeelsbeleid	11,5	9	2,5
15.1 Arbeidsovereenkomst	3	3		15.1 Arbeidsovereenkomst	3	3	
15.2 Wetgeving ontslag en Arbo	2	2		15.2 Wetgeving ontslag en Arbo	1,5	1,5	
15.3 Zzp en overige diensten van derden	1,5	1,5		15.3 Zzp en overige diensten van derden	1,5	1,5	
15.4 Ondernemingsraad, medezeggenschapsraad en vakbond	1	1		15.4 Ondernemingsraad, medezeggenschapsraad en vakbond	1	1	
15.5 Personeelsbeleid	2,5	2,5		15.5 Personeelsbeleid	2,5		2,5
15.6 Beloning	2	2		15.6 Beloning	2	2	

Domein D Investeren en financieren	46	44	2	Domein D Investeren en financieren	29	23	6
16 Eigen vermogen	10	10	0	16 Eigen vermogen	9,5	9,5	0
16.1 Aandelenkapitaal	2	2		16.1 Aandelenkapitaal	1,5	1,5	
16.2 Emissie van aandelen	2	2		16.2 Emissie van aandelen	2	2	
16.3 Reserves	2	2		16.3 Reserves	2	2	
16.4 Intrinsieke waarde	2	2		16.4 Intrinsieke waarde	2	2	
16.5 Winstverdeling en dividend	2	2		16.5 Winstverdeling en dividend	2	2	
17 Vreemd vermogen	11	11	0	17 Vreemd vermogen	8,5	8,5	0
17.1 Onderhandse lening	1	1		17.1 Onderhandse lening	1	1	
17.2 Hypothecaire lening	2	2		17.2 Hypothecaire lening	2	2	
17.3 Obligatielening	2	2		17.3 Obligatielening	2	2	
17.4 Converteerbare obligatielening	1,5	1,5		17.4 Leverancierskrediet	1,5	1,5	
17.5 Leverancierskrediet	1,5	1,5		17.5 Afnemerskrediet	1	1	
17.6 Afnemerskrediet	1	1		17.6 Rekening-courantkrediet	1	1	
17.7 Rekening-courantkrediet	1	1					
17.8 Leasing	1	1					
18 Investeringsanalyse	11,5	9,5	2	18 Investeringsanalyse en financiering	11	5	6
18.1 Cashflow	1,5	1,5		18.1 Investerings	1		1
18.2 Terugverdientijd	2		2	18.2 Terugverdientijd	2		2
18.3 Nettocontantwaardemethode	5	5		18.3 Nettocontantwaardemethode	3		3
18.4 Risico, rendement en waardebeoordeling onderneming	3	3		18.4 Eisen financiers	2	2	
				18.5 Vraag en aanbod vermogensmarkt	2	2	
				18.6 Deelmarkten en toezicht	1	1	
19 Vermogensstructuur, risico en afdekking	7,5	7,5	0				
19.1 Vermogensstructuur	2	2					
19.2 Effect investeringsprojecten	2	2					
19.3 Off-balance financiering	1,5	1,5					
19.4 Opties en termijncontracten	2	2					
20 Vermogensmarkt	6	6	0				
20.1 Vragers van vermogen	1,5	1,5					
20.2 Aanbieders van vermogen	1,5	1,5					
20.3 Geldmarkt en kapitaalmarkt	1,5	1,5					
20.4 De Amsterdamse effectenbeurs	1,5	1,5					

Domein E Marketing	36,5	27	9,5	Domein E Marketing	18	14	4
21 Marketingbeleid	7,5	4	3,5	19 Marketingbeleid	6,5	2,5	4
21.1 Marketing en marktonderzoek	1,5	1,5		19.1 Marketing en marktonderzoek	1,5	1,5	
21.2 Aankoopgedrag	1		1	19.2 Aankoopgedrag	1		1
21.3 Particulieren of organisaties?	1	1		19.3 Particulieren of organisaties?	1	1	
21.4 Marktsegmentatie	1,5	1,5		19.4 Marktsegmentatie	1,5		1,5
21.5 Consumentenorganisaties en overheid	2,5		2,5	19.5 Consumentenorganisaties en overheid	1,5		1,5
22 Product en prijs	6,5	6,5	0	20 Product en prijs	4	4	0
22.1 Het product	1,5	1,5		20.1 Het product	1,5	1,5	
22.2 Merk	1	1		20.2 Merk	1	1	
22.3 Levenscyclus	1,5	1,5		20.3 Prijsbeleid	1,5	1,5	
22.4 Prijsbeleid	2,5	2,5					
23 Plaats en promotie	11	11	0	21 Plaats en promotie	7,5	7,5	0
23.1 Plaats	0,5	0,5		21.1 Plaats	0,5	0,5	
23.2 Logistiek en distributie	2,5	2,5		21.2 Logistiek	3	3	
23.3 Logistiek en voorraad	2	2		21.3 Promotie en reclame	2	2	
23.4 Promotie	2	2		21.4 Medium	2	2	
23.5 Reclame	1,5	1,5					
23.6 Medium	2,5	2,5					
24 Strategische keuzes	11,5	5,5	6				
24.1 Klantgerichte benadering	1		1				
24.2 Klantwaardepropositie	2	2					
24.2 Concurrentieanalyse	2	2					
24.4 Marktanalyse	1,5		1,5				
24.5 Portfolioanalyse	1,5		1,5				
24.6 Waardestrategie	1,5	1,5					
24.7 Business Model Canvas	2		2				
Domein F Financieel beleid	102	99	3	Domein F Financieel beleid	61,5	57,5	4
25 Inkoopprijs verkopen, materialen en grondstoffen	7	7	0	22 Kostensoorten	9	9	0
25.1 Fifo	1,5	1,5		22.1 Inkopen	2	2	
25.2 Lifo	1,5	1,5		22.2 Kosten duurzame productiemiddelen	3	3	
25.3 Vaste verrekenprijs	2	2		22.3 Personeelskosten, arbeidsuurtarief en factureertarief	3	3	
25.4 Materialen en grondstoffen	2	2		22.4 Overige kosten	1	1	

26 Overige kostensoorten	10	10	0			
26.1 Afschrijven	1	1				
26.2 Afschrijven met een vast percentage van de aanschafprijs	2	2				
26.3 Overige kosten van duurzame productiemiddelen	1,5	1,5				
26.4 Personeelskosten, arbeidsuurtarief en factuureertarief	3	3				
26.5 Overige kosten	1	1				
26.6 Transferpricing	1,5	1,5				
27 Begroot en werkelijk resultaat voor belasting	7,5	7,5	0	23 Begroot en werkelijk resultaat voor belasting	9,5	9,5
27.1 Verkoopprijs en omzetbelasting	2,5	2,5		23.1 Verkoopprijs en omzetbelasting	1,5	1,5
27.2 Begroot resultaat voor belasting	1,5	1,5		23.2 Begroot resultaat voor belasting	1,5	1,5
27.3 Werkelijk resultaat voor belasting	2	2		23.3 Werkelijk resultaat voor belasting	2	2
27.4 Verschillenanalyse	1,5	1,5		23.4 Verschillenanalyse	1,5	1,5
				23.6 Verschillenanalyse bij dienstverlening	3	3
28 Break-evenanalyse	12	12	0	24 Break-evenanalyse	12	8
28.1 Variabele en constante kosten	3	3		24.1 Variabele en constante kosten	3	3
28.2 Break-evenanalyse	5	5		24.2 Break-evenanalyse	5	5
28.3 Grafieken van de break-evenanalyse	4	4		24.3 Grafieken van de break-evenanalyse	4	4
29 Kosten en resultaten bij dienstverlening	10	10	0			
29.1 Kostenberekeningen	2	2				
29.2 Efficiencyresultaten	2	2				
29.3 Prijsresultaten	2	2				
29.4 Resultaten op constante kosten	4	4				
30 Absorption costing	13,5	13,5	0			
30.1 Verkoopprijs	1,5	1,5				
30.2 Voorcalculatie	2	2				
30.3 Nacalculatie met werkelijke gegevens	2	2				
30.4 Nacalculatorisch budget, analyse en beleid	4	4				
30.5 Nacalculatie, analyse en beleid bij opslagen	4	4				
31 Direct costing	11	8	3			
31.1 Dekkingsbijdrage en bedrijfsresultaat	2	2				
31.2 Nacalculatie, analyse en beleid	4	4				
31.3 Hulpmiddel voor keuze	2	2				

31.4 Verschil absorption costing en direct costing	3		3		
32 Accrual-accounting en matchingprincipe	9	9	0	25 Accrual-accounting en matchingprincipe	9 9 0
32.1 Kosten en uitgaven	2,5	2,5		25.1 Kosten en uitgaven	2,5 2,5
32.2 Opbrengsten en ontvangsten	2,5	2,5		25.2 Opbrengsten en ontvangsten	2,5 2,5
32.3 Het matchingbeginsel	2	2		25.3 Het matchingbeginsel	2 2
32.4 Alle varianten op een rij	2	2		25.4 Alle varianten op een rij	2 2
33 Interne verslaggeving	12	12	0	26 Interne verslaggeving	12 12 0
33.1 Balans en winst-en-verliesrekening	4	4		26.1 Balans en winst-en-verliesrekening	4 4
33.2 Liquiditeitsbegroting	5	5		26.2 Liquiditeitsbegroting	5 5
33.3 Prestatie-indicatoren	3	3		26.3 Prestatie-indicatoren	3 3
34 Financiële planning	10	10	0	27 Financiële planning	10 10 0
34.1 Begrote beginbalans	2	2		27.1 Begrote beginbalans	2 2
34.2 Resultatenbegroting en liquiditeitsbegroting	5	5		27.2 Resultatenbegroting en liquiditeitsbegroting	5 5
34.3 Begrote eindbalans	3	3		27.3 Begrote eindbalans	3 3
Domein G Verslaggeving	42,5	41,5	1	Domein G Verslaggeving	29 26 3
35 Externe verslaggeving	6	5	1	28 Externe verslaggeving	4 2,5 1,5
35.1 Verschil interne en externe verslaggeving	1	1		28.1 Verschil interne en externe verslaggeving	1 0,5 0,5
35.2 Jaarstukken en modellen	2	1	1	28.2 Jaarstukken en modellen	2 1 1
35.3 Accountant	1	1		28.3 Accountant	1 1
35.4 Social accounting	2	2			
36 Regels balans	11	11	0	29 Regels balans	9,5 8 1,5
36.1 Waarderingsgrondslagen	2	2		29.1 Waarderingsgrondslagen	1,5 1 0,5
36.2 Vaste activa	1,5	1,5		29.2 Vaste activa	1,5 1,5
36.3 Vlottende activa	1,5	1,5		29.3 Vlottende activa	1,5 1,5
36.4 Eigen vermogen	2	2		29.4 Eigen vermogen	2 2
36.5 Voorzieningen	1	1		29.5 Voorzieningen	1 1
36.6 Langlopende en kortlopende schulden	3	3		29.6 Langlopende en kortlopende schulden	2 2
37 Regels winst-en-verliesrekening	7,5	7,5	0	30 Regels winst-en-verliesrekening	3,5 3,5 0
37.1 Algemene regels	1	1		30.1 Algemene regels	1 1
37.2 Modellen	2,5	2,5		30.2 Modellen	2,5 2,5
37.3 EBIT(DA)	1,5	1,5			
37.4 DuPont-schema	2,5	2,5			
38 Liquiditeitskengetallen, cashflow en solvabiliteitskengetallen	8,5	8,5	0	31 Kengetallen	12 12 0
38.1 Current ratio	2	2		31.1 Liquiditeitskengetallen	3,5 3,5

38.2 Quick ratio	1,5	1,5		31.2 Solvabiliteitskengetallen	3,5	3,5
38.3 Cashflow	1	1		31.3 Rentabiliteitskengetallen	5	5
38.4 Solvabiliteitskengetallen	4	4				
39 Overige kengetallen	9,5	9,5	0			
39.1 Rentabiliteit van het totale vermogen	3	3				
39.2 Rentabiliteit van het eigen vermogen	2,5	2,5				
39.3 Hefboomwerking	2	2				
39.4 Beleggerskengetallen	2	2				

	Totaal	CE	SE		Totaal	CE	SE
vwo totaal aantal studielasturen	363,5	317	47	havo totaal aantal studielasturen	253	198,5	54,5
vwo aantal beschikbare studielasturen	440	100%		havo aantal beschikbare studielasturen	320	100%	
Nodig voor ce	317	72,0%		Nodig voor ce	198,5	62,0%	
Over voor se	123	28,0%		Over voor se	121,5	38,0%	
In B-E in Balans opgenomen	46,5	10,6%		In B-E in Balans opgenomen	54,5	17,0%	
Anders in te vullen	76,5	17,4%		Anders in te vullen	67	20,9%	

NB

Het blijven schattingen. Alle uren zijn royaal genomen en het totaal is naar boven afgerond.

De norm is 60% ce en 40% se, in dit programma is een deel van de se-stof ook ce-stof. Zie de toelichting bij SLO en de achtergronddocumentatie.

In bovenstaand overzicht zijn deze uren volledig toegerekend aan ce. Bij verdelen over ce en se ligt het percentage voor se tegen de 40%.

De examentraining is continu opgenomen in de opgaven/werkboeken bij de ce-stof.

De overgebleven uren kunnen worden gebruikt voor keuze-onderwerpen, praktische opdrachten, opdoen examenvaardigheden, losse projecten etc.